

5. Закон України від 03 березня 2005 року №2456 - IV «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України»//Відомості Верховної Ради (ВВР), 2005, №16, ст. 260).

6. Закон України від 15 квітня 2008 року № 270-VI «Про внесення змін до Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України щодо гуманізації кримінальної відповідальності»//Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, №24, ст. 236) (Із змінами, внесеними згідно з Кодексом №4651- VI від 13.04.2012, ВВР, 2013 №9-10, № 11-12, №13 ст.88).

7. Закон України від 23 серпня 2023 року №3342- IX «Про внесення змін до Кримінального, Кримінального процесуального кодексів України та інших законодавчих актів України щодо удосконалення видів кримінальних покарань»//Офіційний вісник України від 15.11.2023-2023 р. – 2023 р., №91, стор.15, стаття 5272.

Капустіна Марієтта Владиславівна,

старший науковий співробітник

НДІ вивчення проблем злочинності

імені академіка В. В. Сташиса

НАПрН України,

кандидат юридичних наук, доцент

ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНІ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ: ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ

Одним із засобів інформаційного забезпечення протидії кримінальним правопорушенням є інформаційно-аналітичні системи органів досудового розслідування. Ці системи були створені та впроваджені з метою оптимізації та автоматизації процесів досудового розслідування. До таких систем, які на сьогодні з успіхом використовуються при розслідуванні кримінальних правопорушень належать: інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування «Кейс»; єдиний реєстр досудових розслідувань; єдиний портал повідомлень викривачів; інформаційно-комунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» та її підсистеми «СЛІД», «Гарпун», «Атріум»; «Єдиний облік»; електронний реєстр геномної інформації людини; єдиний реєстр осіб, зниклих безвісти за особливих обставин та ін.

Основними завданнями інформаційно-аналітичних систем органів досудового розслідування є:

1) створення єдиного електронного простору для суб'єктів (користувачів) систем. Єдиний електронний простір являє собою сукупність банків даних, матеріалів (відомостей) щодо кримінальних

проваджень, технологій їх ведення та використання, телекомунікаційних систем і мереж, що функціонують на основі єдиних принципів і за загальними правилами. Єдиний електронний простір забезпечує інформаційну взаємодію між суб'єктами, що використовують систему, а також організаційні, аналітичні, інформаційно-телекомунікаційні та інші потреби цих суб'єктів;

2) забезпечення точними аналітичними даними для прийняття ефективних управлінських рішень, заснованих на фактах. Сам процес отримання та забезпечення точними аналітичними даними є достатньо складним. Так, І. Захарова та Л. Філіпова слушно зазначають, що в технологічному аспекті аналітична діяльність складається з наступних етапів: а) розробка програми здійснення аналізу; б) формування дослідницького колективу, підготовка його до аналітичної роботи; в) розробка дослідницьким колективом концепції явища, яке аналізується, що дозволяє пояснити саме явище і його можливі зміни; г) побудова системи показників і критеріїв, що відображають сутність проблеми, істотні властивості досліджуваного об'єкта; ґ) збирання, систематизація, обробка інформації до показників і критеріїв аналізу; д) аналіз інформації, спрямований на перевірку сформульованих у програмі гіпотез та виявлення причин і закономірностей розвитку досліджуваного об'єкта; е) вироблення практичних рекомендацій; є) складання аналітичних документів [1, с. 30].

3) забезпечення інформаційної взаємодії між системами. Так, наприклад, інформаційно-телекомунікаційна система досудового розслідування «Кейс» взаємодіє з єдиним реєстром досудових розслідувань (далі ЄРДР). Така інформаційна взаємодія зумовлена тим, що ЄРДР по-перше, забезпечує реєстрацію кримінальних правопорушень та осіб, які їх учинили й облік прийнятих під час досудового розслідування рішень та результатів судового провадження; по-друге, призначений для збирання, зберігання, захисту, оброблення, обліку, пошуку, узагальнення даних про: а) час та дату повідомлення про кримінальне правопорушення; б) прізвище, ім'я, по батькові потерпілого або заявника; в) попередню правову кваліфікацію кримінального правопорушення; ґ) дату та час затримання особи (звільнення); г) обрання, зміну та скасування запобіжного заходу; д) час та дату повідомлення про підозру, зміну, скасування повідомлення про підозру; е) дату та підставу здійснення (скасування) спеціального досудового розслідування; є) зупинення та відновлення досудового розслідування; ж) об'єднання та виділення

матеріалів досудових розслідувань; з) закінчення досудового розслідування тощо [2].

Інформаційно-аналітичні системи досудового розслідування виконують як загальні функції, що притаманні усім системам, так і спеціальні, в залежності від мети утворення та обліку відповідної інформації, що міститься в конкретній системі.

До загальних функцій окреслених систем належать:

1) інформаційно-аналітична функція, яка полягає в тому, що здійснюються відповідні інформаційні процеси, що є необхідними для ефективного розслідування. Такими інформаційними процесами є створення, збирання, зберігання, пошук, оброблення і передача матеріалів та даних, що містяться в системі;

2) комунікативна функція, яка полягає у обміні документами, матеріалами в електронній формі між суб'єктами – користувачами та інформаційній автоматизованій взаємодії з іншими інформаційними системами;

3) функція інформаційної безпеки, яка полягає у централізованому захисті та зберіганні матеріалів та даних, що містяться в системі. Ця функція реалізується шляхом застосування комплексної системи захисту інформації, яка являє собою єдину сукупність організаційних, технічних, криптографічних та інші заходів і засобів, які забезпечують захист інформації від несанкціонованих дій, навмисних (або ненавмисних) спроб порушення конфіденційності, цілісності та доступності ресурсів системи та інших загроз [3, с. 19].

Отже, впровадження та використання інформаційно-аналітичних систем, виконання ними окреслених завдань та функцій підвищують ефективність розслідування, зменшують часові та фінансові витрати на його здійснення, а також оптимізують діяльність органів досудового розслідування.

Список використаних джерел

1. Основи інформаційно-аналітичної діяльності: навч. посібник. / Захарова В.І., Філіпова Л.Я. К.: «Центр учбової літератури», 2013. 336 с.

2. Положення про Єдиний реєстр досудових розслідувань, порядок його формування та ведення: Затверд. Наказом Ген. прокурора від 17.08.2023 № 231.

3. Вишня В. Б. Основи інформаційної безпеки: навч. посібник. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутріш. справ, 2020. 128 с.